

هاوگونجی

رۆژی ههلبژاردن ۱۷ سیپتەمبەر (۲۶ گەلاوێژ) بریار لەسەر ئاییندەى سوید دەدرییت و ئەووە من و تۆین کە هەڵدەبژیرین. ئیمە هەموومان هەمان بەرپرسیاریمان هەیه، دەنگەکانمان هاوسەنگن. ئایا سیستەمی خوشگوزەرانى باشتر بکەین یان لەو رێگایەووە کە هەر پینجەهەمین کرۆنیکى باج لە خەزەنە هاوبەشەکە لابەهین، خراپترى بکەین؟

پیاوان و ئافەرەتان هەموو دەبییت هاوماف، هاوئەرك و هاوئەهل بن باوەجودى پيشینهى پەووشتی (نەریتی)، ئایینی یان کولتوریی. ئیمەى سۆشیاڵدیموکرات دەمانەوویت سوید لەسەر بناخەى هەمەلایەنەیی دابمەزریت. هاوبەشیتیهکە دەبییت لەسەر بنەمای پیزی بەرابەر بۆ جیاوازیەکان دابمەزریت لە چوارچۆی بەها دیموکراسیە بنچینەییەکاندا. هەموو لایەك دەبییت هەست بە هاوبەشیبوون و بەرپرسیاری بکات.

لەمڕۆ سویدا خەڵکانیک دەژین کە لە زۆر ولاتی جیاوازهو هاتوون. ئەمە سوید دەولەتمەند دەکات و پيش دەخات و پشتگیرییهکی بەهیزیشه بۆ هاوگونجی و هەمەلایەنى. بەلام هەرۆهە بەرەنگاربوونەووەی گەرەش لەبەردەمدا هەن. کەسانى سویدی کە پيشینهى بیانیان هەیه تا ئیستاش رووبەرۆوی هەلاواردن و پيشقەزاوات دەبنەووە. کەسان بە پيشینهى بیانیهووە زیاتر دووچاری بیکاری دەبن. قابیلی قبول نییه کە ئەم نادادیانە هەبن. ئیمەى سۆشیاڵدیموکرات لەبەرئەووە کۆمەلێک هەنگاوهچارەمان ناووە بۆ ئەووەی هاوگونجیهکە باشتر بکەین، کۆتایی بە هەلاواردن بەهین و کار زیاتر بکەین. زۆر شت باشتر بوو. بەلام ئەمە بەس ناکات و زۆر شت ماووە بکردریت.

کار بناخەیه بۆ هاوگونجی

کار بناخەیه هەم بۆ هاوگونجی و هەم بۆ گەشەى ئابووری. کار هەرۆهە گرینگیشه بۆ دەستەلاتی تاکەکەس بەسەر ژيانى خۆیدا. لە سوید ئیمە ئاستیکى بەرزى ئومیدمان هەیه بۆ ئەووەی کە ئەوانەى مۆلەتى مانەووە وەرەگرن زوو بە زوو زمانى سویدی فیڕ بین و دەست بە کار بکەن. ئیمە بەر لە هەموو شتیک دەمانەوویت هاوگونجی باشتر بکەین لەو رێگایەووە کە بارودۆخ بۆ هەبوونی کاری زیاتر و بۆ گەشەپیدان بە سیستەمی خوشگوزەرانى گشتی ساز بکەین.

ئىمە كۆمەللىك ھەنگاۋە چارەمان ناو ھە بۆ زىياتر كوردنى كاروبار لە ناو ئەو كەسانەدا كە لە ولاتى دىكە لەدايكبوون و لە سالى ۱۹۹۴- ھەو ھەبوونى كار لە ناو ئەو كەسانەدا كە لە ولاتى دىكە لەدايكبوون بە يەكەى ۶٪ (procentenheter) زيادى كردووه. بەلام ئەمە بەس ناكات. رادەى بىكارى زۆر لە ناو ئەو كەسانەدا كە لە دەرەو ھى سوپىد لە دايكبوون ھەر بەو مانايە نايەت كە خەلك دووچارى گرفت دەبن لە بەرپرسيارى خۆبەخىو كوردنا، بەلكو ھەر ھەوا توانستى بەنرخيش لە كىس دەچىت. ئىمە دەمانە ھوئىت چارەسەر بە پىي پىداويستى ھەر تاكە كەسك بدۆزىنەو ھە.

- ئىمە بى لە كۆمەللىك شت ھەر ھەوا دەمانە ھوئىت گرو لەسەر ئەو بەكەين كە كەرەستە (پارە) بە رىكخراوگەلى ئىدىئالى بەدەين بۆ ئەو ھى تۆرى پىوھندى خويان بەكار بەن تا چوونە ژوورەو ھە بۆ ناو بازاري كار بۆ ئافرەتان و پياوانى لە دەرەو ھى سوپىد لە دايكبوو ھاسانتر بەكەين.
- فىركردنى زمانى سوپىد باشتر دەكرىت و باشتر لەگەل پىداويستى تاكە كە سدا دەگونجىندرىت تا زووتر بتوانىت زمانى سوپىد فىر ببىت و بەكوپتە كار. ھەر ئىستا كاريك دەستى پىي كراو ھە بۆ ئەو ھى گەشە بە توانستى مامۆستاكان لە وانەى سوپىد بۆ بيانان بەدرىت و فىركردنە كە بەكارتر بەكردىت.
- ئىستا رىگا چارەى نوئ لە ئارادايە بۆ قبوول كوردن و تەواو كوردنى بەلگە نامەى خويىندى لە دەرەو ھى سوپىد ھەو ھاتوو.
- لە پروگرامىكى دە خالىي نويدا حوكمەتى سۆشال ديموكراتى يەك مليارد كرۆنى زىدەى داناو ھە بۆ زىياتر كوردنى كاروبار لە ناو ئەوانەدا كە لە دەرەو ھى سوپىد لە دايكبوون.

كارى بەھىزتر كراو دژ بە ھەلاواردن

تا ئىستاش پىشقەزاواتى رەگەزىي و ھەلاواردن ھەبە دژ بە خەلكانىك كە ئىتنيك، كولتور و ئايىنى جياوازيان ھەبە. ھەلاواردن بەو مانايە دىت كە ھەمان ماف و ھەل بە ھەمووان نادرىت. ئەمە چوونە ژوورەو ھى ئافرەتان و پياوانى كوچبەر بۆ ناو بازاري كار و ژيانى كۆمەلگا بەرسنوور دەكات. ھەلوپستەكان لە كۆمەلگادا دەبىت بگوپدرىن و ياسا پىويستە ھەبىت دژ بە ھەموو شىوھەكى ھەلاواردن. حوكمەتى سۆشال ديموكرات لەبەرئەو ياساگەلى توندترى خستووھتە گەر دژ بە ھەلاواردن و كەرەستەى زۆر بەھىزتر و زىدەترى بە نوينەرى ھەلاواردن (Diskrimineringsombudsmannen) داو ھە.

گەشەدان بە ناوچەى خانووبەرەى دووچاربوو

ئىمە سىياسەتتىكى تايبەتيمان بۆ ناوچەى خانووبەرەى دووچاربوو ھەبە. بۆ ئىمەى سۆشال ديموكرات ئەو ھە بىگومانىەكە كە گەرەترىن گرو ھى ئىمە لەو شوپانە بەكرىت كە بەراستى پىويستىانە. ئەو ھە بۆ ئموونە بەو مانايە دىت كە كەرەستەى زىدەتر بۆ ئەو خوئىندنگايانە تەرخان بەكرىن كە خوئىندكارى كەمتر تىاياندا ئامانج دەپىكن. ئىمە دەمانە ھوئىت كە ئەو (۱۰۰) سەد خوئىندنگايەى سوپىد كە ھەرە پىويستىان ھەبە كەرەستەى (پارەى) كۆمەكى دەولەت وەر بگرن بۆ ئەو ھى ھەزار (۱۰۰۰) مامۆستاي نوئ و كارمەندى دىكە دابمەزىنرىن. ئىمە

دهمانه ویت گره و لهسه ر فیرکردنی خویندنی مۆدیرن بکهین له و شاره وانیا نه دا که راده ی ژماره ی لاوانیان زۆره که پیشینه ی بیانیا ن ههیه .

به دیل (ئه لته ر ناتیف)

دژ به سیاسه تی ئیمه که هه مووان ده بیته هاوما ف، هاوئه رک و هاوهه ل بن باوه جودی پیشینه ی ره ووشتی، ئایینی یان کولتوری، ئه و مۆدیراته کان و هاوپه یمانی به ره ی راستی ویستا ون . ئه وان ده یانه ویت که ره سه ته کان (پاره و خسته نه گه ر) بو بازا ری کار به هه شه ت (۸) ملیار د کرۆن که م بکه نه وه . هه ر زۆر زه حمه ت پیا و ده توانیته تی بگات که سیاسه تیکی ئاوه ها چۆن ده توانیته ژماره ی کار زیده تر بکات له نا و خه لکانی پیشینه بیانیا . کاتی که خه لک هه لیان ده ست نه که ویت که بتوانن خویان به رپوه به رن ئه و ده رها ویشتن دروست ده بیته . هاوکات مۆدیراته کان ده یانه ویت بازا ریکی کاری مووچه نزم دروست بکه ن له و رپگایه وه که خه لکان ناچار بکه ن کاری مووچه نزم وه ربگرن، باوه جودی ئه وه ی چ توانست و خویندنیکیان ههیه . گرفتی سیسته میکی له و جو ره ئه وه یه که خه لک له نا و کاری مووچه نزمدا گیر ده خو ن، ته نانه ت ئه گه ر خا وه ن خویندنی باشیش بن .

له سویدی ئیمه دا ده بیته هه مووان له گه لدا بن. تو چ سویدی که هه لده بژیریت؟

